

TẠP CHÍ KHOA HỌC
PHÁT TRIỂN
NHÂN LỰC

SCIENTIFIC JOURNAL OF
HUMAN RESOURCE
DEVELOPMENT

HOCHIMINH CITY CADRE ACADEMY

04₍₁₈₎

2024

Tổng biên tập

TS. Đoàn Nguyễn Thùy Trang

Hội đồng biên tập

PGS.TS. Nguyễn Tấn Phát

(Chủ tịch)

PGS.TS. Nguyễn Văn Y

(Phó Chủ tịch)

TS. Bùi Thị Ngọc Trang

(Phó Chủ tịch)

PGS.TS. Nguyễn Duy Bắc

PGS.TS. Nguyễn Minh Tuấn

PGS.TS. Vũ Tinh

PGS.TS. Vũ Thanh Sơn

PGS.TS. Trần Hoàng Ngân

TS. Bùi Ngọc Hiến

TS. Phan Hải Hồ

TS. Trần Thị Hà Vân

TS. Lê Thị Hồng Hà

TS. Phạm Ngọc Lợi

TS. Trần Tuấn Duy

TS. Đoàn Nguyễn Thùy Trang

TS. Lê Thị Trúc Anh

Giấy phép xuất bản

SỐ 551/GP-BTTTT do

Bộ Thông tin và Truyền thông

cấp ngày 26/11/2020, khổ 19 x 27cm

In tại Công ty TNHH Thiết Kế In Ấn

Phạm Hiến (57 Đường 35,

P. Bình Trưng Tây, TP. Thủ Đức)

MỤC LỤC**PGS.TS. Nguyễn Văn Y**

Đào tạo đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức đáp ứng yêu cầu phát triển Thành phố Hồ Chí Minh trong bối cảnh hiện nay5

TS. Nguyễn Thị Toàn Thắng

Hỗ trợ chuyên biệt cho người khuyết tật ở Australia - một tiếp cận hỗ trợ cho người khuyết tật tại Việt Nam 13

TS. Võ Thanh Tuyền, ThS. Tạ Thị Lan Khanh, CN. Trần Đăng Khoa

Tác động của chính sách thu phí sử dụng vỉa hè đến sinh kế của người bán hàng: nghiên cứu trường hợp Quận 1, Thành phố Hồ Chí Minh32

TS. Đinh Công Khải, ThS. Dương Ngọc Châu

Nghiên cứu tác động của vốn xã hội đến sự thành công của dự án nhà ở xã hội tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu55

ThS. BS. Huỳnh Tấn Phi, BS CKII. Nguyễn Thành Tâm, BS CKII. Lê Thanh Vân,**BS CKII. Nguyễn Tô Bảo Hoàng**

Các yếu tố ảnh hưởng đến sự cam kết tình cảm của nhân viên y tế tại Bệnh viện Quận 172

ThS. Nguyễn Thị Thanh Thủy

Công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào dân tộc thiểu số di cư tự do trên địa bàn tỉnh Đắk Nông95

ThS. Lê Thanh Hòa

Phát huy vai trò của giáo dục đạo đức, lối sống cho thanh niên đối với phát triển nguồn nhân lực ở Thành phố Hồ Chí Minh 106

SCIENTIFIC JOURNAL OF HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT

p-ISSN 3030-4288

No.04 (18) 2024

DECEMBER/2024

Head office: 324 Chu Van An St., W.12,
Binh Thanh Dist, Ho Chi Minh City
Tel: 0907 232 931
Email: tapchi@hcmca.edu.vn

Editor - In - Chief

PhD. Doan Nguyen Thuy Trang

Editorial Council

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Tan Phat
(Chairman)

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Van Y
(Vice chairman)

PhD. Bui Thi Ngoc Trang
(Vice chairman)

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Duy Bac
Assoc.Prof.PhD. Nguyen Minh Tuan

Assoc.Prof.PhD. Vu Tinh

Assoc.Prof. PhD. Vu Thanh Son
Assoc.Prof.PhD. Tran Hoang Ngan

PhD. Bui Ngoc Hien

PhD. Phan Hai Ho

PhD. Tran Thi Ha Van

PhD. Le Thi Hong Ha

PhD. Pham Ngoc Loi

PhD. Tran Tuan Duy

PhD. Doan Nguyen Thuy Trang

PhD. Le Thi Truc Anh

Issue license

No 551/GP - BTTTT, issued
on 26 November 2020

by Ministry of Information and Media

Printed at:

Pham Hien Printing Design Co., Ltd
(57 street 35, ward Binh Trung Tay,
Thu Duc city)

CONTENTS

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Van Y

Training a contingent of cadres, civil servants and public employees to meet the development requirements of Ho Chi Minh City in the current context5

PhD. Nguyen Thi Toan Thang

Specialized support for people with disabilities in Australia - a support approach for those with disabilities in Vietnam13

PhD. Vo Thanh Tuyen, MA. Ta Thi Lan Khanh, Tran Dang Khoa

The impact of the fee policy for temporary use of sidewalks on the livelihood of vendors: a case study of District 1, Ho Chi Minh City32

PhD. Dinh Cong Khai, MA. Duong Ngoc Chau

Studying the impact of social capital on the success of social housing projects in Ba Ria - Vung Tau province55

MA. Huynh Tan Phi, MD SPC II. Nguyen Thanh Tam, MD SPC II. Le Thanh Van, MD SPC II. Nguyen To Bao Hoang

Factors affecting emotional commitment of medical staff at District 1 hospital72

MA. Nguyen Thi Thanh Thuy

Propagandizing, disseminating and educating the law for freely-migrating ethnic minorities in Dak Nong province95

MA. Le Thanh Hoa

Promoting the role of educating the youth about ethics and lifestyles in human resource development in Ho Chi Minh City106

Price: 150.000 VND

CÔNG TÁC TUYÊN TRUYỀN, PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT CHO ĐỒNG BÀO DÂN TỘC THIỂU SỐ DI CƯ TỰ DO TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH ĐẮK NÔNG

Ngày nhận bài: 22/10/2024; ngày nhận lại bài: 11/11/2024; ngày duyệt đăng: 12/12/2024

NGUYỄN THỊ THANH THỦY^(*)

TÓM TẮT

Công tác tuyên truyền, phổ biến và giáo dục pháp luật luôn có vị trí, vai trò quan trọng trong quá trình xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, là một bộ phận của công tác giáo dục, là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị nhằm góp phần nâng cao ý thức sống và làm việc theo Hiến pháp, pháp luật cho mọi người. Chỉ thị số 32-CT/TW ngày 09/12/2003 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng trong công tác phổ biến, giáo dục pháp luật, nâng cao ý thức chấp hành pháp luật của cán bộ, nhân dân đã khẳng định: “Phổ biến, giáo dục pháp luật là một bộ phận của công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, là nhiệm vụ của toàn bộ hệ thống chính trị đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng”. Thực hiện quan điểm, chủ trương của Đảng, thời gian qua, tỉnh Đắk Nông đã chú trọng, triển khai nghiêm túc công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho nhân dân trên địa bàn nói chung, đồng bào dân tộc thiểu số di cư tự do nói riêng và đạt được những kết quả nhất định. Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện vẫn còn một số khó khăn, vướng mắc. Bài viết đánh giá, phân tích thực tiễn các vấn đề đặt ra, từ đó đề xuất một số giải pháp cơ bản nhằm tiếp tục nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào dân tộc thiểu số di cư tự do trên địa bàn tỉnh trong thời gian tới.

Từ khóa: Đắk Nông; tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật; dân tộc thiểu số di cư tự do.

ABSTRACT

The work of propagandizing, disseminating and educating the law has always played an important role in the process of building a law-governed socialist state. It is part of educational work, and is the responsibility of the entire political system with a view to contributing to raising the populace's awareness of living and working in compliance with the constitution and laws. Directive No. 32-CT/TW dated December 9, 2003 of the Party Central Committee Secretariat on strengthening the Party's leadership in the work of disseminating and educating the law, raising the cadres' and people's

^(*) Thạc sĩ, Trường Chính trị tỉnh Đắk Nông, thanhthuytcdaknong@gmail.com

awareness of law observance has affirmed: Disseminating and educating the law is part of political and ideological education and is the task of the whole political system under the leadership of the Party. Implementing the Party's views and policies, in the past recent years, Dak Nong Province has focused on and seriously implemented the work of propaganda, dissemination and education of the law for the people in the area in general and the freely-migrating ethnic minorities in particular and has achieved certain results. However, during the implementation process there are still some difficulties and bottlenecks. The article evaluates and analyzes the practical issues that have arisen, thereby proposing a number of basic solutions to continually improving the quality and effectiveness of propagandizing, disseminating, and educating the law for the freely-migrating ethnic minorities in the province in the near future.

Keywords: *Dak Nong, propagandize, disseminate, educate the law, freely-migrating ethnic minorities.*

1. Đặt vấn đề

Hoạt động tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào dân tộc thiểu số (DTTS) di cư tự do là một trong những nội dung quan trọng của công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục. Thực hiện tốt công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật góp phần hình thành một xã hội có ý thức pháp luật tốt, gương mẫu chấp hành các quy định của địa phương, cư xử đúng mực, có lý, có tình; giảm bớt tình trạng vi phạm pháp luật, vướng vào các tệ nạn xã hội, góp phần ổn định an ninh trật tự, an toàn xã hội, thúc đẩy kinh tế - xã hội địa phương phát triển.

Đại hội XIII của Đảng xác định: *“Tăng cường pháp chế, bảo đảm kỷ cương xã hội, trước hết là việc thực thi tinh thần “thượng tôn pháp luật”, gương mẫu tuân theo pháp luật, kỷ cương và thực hành dân chủ xã hội chủ nghĩa của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và tổ chức chính trị - xã hội các cấp, của cán bộ, đảng viên”* (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, t.1, tr.88).

Trong thời gian qua, cùng với sự quan tâm, lãnh đạo quyết liệt của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Đắk Nông, sự đoàn kết thống nhất trong Đảng bộ, sự phối hợp của các cơ quan, đơn vị, địa phương, sự nỗ lực của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức và sự đồng thuận của nhân dân các dân tộc trong tỉnh, công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS di cư tự do trên địa bàn tỉnh đã đạt được những kết quả đáng ghi nhận, góp phần nâng cao nhận thức, ý thức pháp luật và cách ứng xử cho bà con vùng đồng bào DTTS, là yếu tố quan trọng để đảm bảo kỷ luật, kỷ cương xã hội, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc ngày càng vững mạnh, phát triển.

Tuy nhiên, hiện nay, tỉnh Đắk Nông có số lượng lớn các đồng bào DTTS đang sinh

sống⁽¹⁾, địa bàn khu vực biên giới rộng⁽²⁾, trong khi đó các DTTS lại chủ yếu cư trú ở các vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới..., đời sống còn nhiều khó khăn, nhìn chung tỷ lệ hộ nghèo, cận nghèo DTTS vẫn còn nhiều. Tổng số hộ nghèo DTTS là 6.419 hộ (chiếm tỷ lệ 13,24%), DTTS tại chỗ là 2.678 hộ (chiếm 16,42%); số hộ cận nghèo 7.040 hộ (chiếm 14,52%), DTTS tại chỗ là 3.140 hộ (chiếm 19,25%) dân số toàn tỉnh (UBND tỉnh Đắk Nông, 2024). Một số phong tục, tập quán cổ hủ, lạc hậu vẫn còn tồn tại, ảnh hưởng tiêu cực đến đời sống của bà con vùng DTTS.

Cùng với đó, các thế lực thù địch luôn lợi dụng vấn đề “dân tộc”, “tôn giáo”, “dân chủ”, “nhân quyền” để truyền đạo trái pháp luật, lôi kéo, dụ dỗ đồng bào DTTS, nhất là nhóm đối tượng DTTS di cư tự do nhằm xuyên tạc, kích động, chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc, gây mất ổn định địa bàn, ảnh hưởng đến an ninh trật tự, kinh tế - xã hội của địa phương.

Trước tình hình đó, tỉnh Đắk Nông xác định: phải tiếp tục đẩy mạnh và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, đặc biệt là cho đồng bào DTTS di cư tự do trên địa bàn tỉnh, góp phần tạo nên sức mạnh tổng hợp trong việc thực hiện đúng đắn các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các quy định của địa phương; là một trong những yếu tố quan trọng giúp cấp ủy, chính quyền địa phương thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội.

2. Thực trạng công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào dân tộc thiểu số di cư tự do trên địa bàn tỉnh Đắk Nông

2.1. Khái quát về tình hình đồng bào dân tộc thiểu số di cư tự do trên địa bàn tỉnh Đắk Nông

Đắk Nông là tỉnh biên giới nằm ở cửa ngõ phía Tây Nam của vùng Tây Nguyên, phía Bắc và Đông Bắc giáp tỉnh Đắk Lắk, phía Đông và Đông Nam giáp tỉnh Lâm Đồng, phía Nam và Tây Nam giáp tỉnh Bình Phước, phía Tây giáp Vương quốc Campuchia, có diện tích tự nhiên là 6.514,38 km². Hiện nay, tỉnh có 38.191 hộ/173.973 khẩu dân di cư tự do từ các tỉnh thành trên cả nước đến sinh sống trên địa bàn, thành phần dân tộc rất đa dạng, chủ yếu gồm: Kinh, Mông, Tày, Nùng, Thái, Dao; Mường... (Chi cục Phát triển nông thôn tỉnh Đắk Nông, 2024).

Nhìn chung, đồng bào DTTS di cư tự do trên địa bàn tỉnh Đắk Nông vẫn chưa được bố trí, sắp xếp một cách triệt để, vẫn còn nhiều hộ gia đình chưa có chỗ ở và công việc làm ăn ổn định (hiện nay, còn đến 3.002 hộ/13.402 khẩu dân di cư tự do đang ở phân tán

⁽¹⁾ Theo Báo cáo số 1336/BC-BDT ngày 21/12/2023 của Ban Dân tộc tỉnh Đắk Nông về kết quả công tác dân tộc năm 2023 và phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm năm 2024: Có 47.678 hộ với 221.098 người DTTS, chiếm tỷ lệ 31,97% so với dân số toàn tỉnh.

⁽²⁾ Theo Báo cáo số 166/BC-BDT, ngày 23/02/2023 của Ban Dân tộc tỉnh Đắk Nông về kết quả 5 năm thực hiện Quyết định số 12/2018/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về tiêu chí lựa chọn, công nhận người có uy tín và chính sách đối với NCUT trong đồng bào DTTS: Khu vực biên giới của tỉnh gồm: 07 xã thuộc 04 huyện, với hơn 141km đường biên giới tiếp giáp Campuchia; dân số 18.833 hộ/75.926 khẩu; trong đó, dân tộc thiểu số 4.387 hộ/19.583 khẩu, chiếm 26,7%.

tại các địa phương, ở vùng sâu, vùng xa) (Chi cục Phát triển nông thôn tỉnh Đắk Nông, 2024). Phần lớn trình độ của họ còn hạn chế, đa phần không có tiền mua nương rẫy, cuộc sống khó khăn, bấp bênh, không ổn định. Đồng thời, khi di cư tự do họ thường mang theo những nét văn hóa truyền thống, trong đó có cả những hủ tục lạc hậu...

Bên cạnh đó, tỉ lệ người đồng bào DTTS biết đọc và biết viết không nhiều, tỉ lệ thất học, mù chữ cao. Những hộ gia đình mới di cư vào còn có tâm lý e ngại, tránh tiếp xúc với người lạ, đa phần họ sống biệt lập cùng với cộng đồng của mình, rất ít khi giao lưu với người dân ở địa phương nơi họ di cư đến...

Do đó, việc di cư tự do của đồng bào DTTS vào Đắk Nông có một số tác động tiêu cực đến kinh tế, an ninh trật tự, an toàn xã hội trên địa bàn tỉnh như: nạn chặt phá rừng làm nương rẫy vẫn còn diễn ra (diện tích phá rừng từ năm 2021 đến nay trên địa bàn tỉnh Đắk Nông là 196,8385 ha⁽³⁾); các tệ nạn xã hội như mê tín dị đoan, cờ bạc, nghiện hút, trộm cắp... vẫn thường xuyên xảy ra. Đặc biệt, một số trường hợp người DTTS còn bị lợi dụng, dụ dỗ và lôi kéo... gây mất ổn định chính trị, xã hội và tinh thần đoàn kết giữa các dân tộc, gây áp lực và ảnh hưởng đến hiệu quả công tác quản lý nhà nước tại địa phương... Vì vậy, việc tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS di cư tự do trên địa bàn tỉnh Đắk Nông trong giai đoạn hiện nay là một nhiệm vụ rất quan trọng, cần thiết.

2.2. Những kết quả đạt được về công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào dân tộc thiểu số di cư tự do trên địa bàn tỉnh Đắk Nông

Thứ nhất, đối với công tác lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành hoạt động tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS di cư tự do trên địa bàn tỉnh Đắk Nông.

Trong thời gian qua, công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật trên địa bàn tỉnh Đắk Nông luôn nhận được sự quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành thường xuyên, sâu sát và kịp thời của lãnh đạo tỉnh, thể hiện qua việc ban hành các văn bản pháp lý, điển hình như: Kế hoạch số 377/KH-UBND, ngày 18/7/2017, triển khai thực hiện Chương trình phổ biến, giáo dục pháp luật trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2017 - 2021; Kế hoạch số 329/KH-UBND ngày 21/6/2022 của UBND tỉnh Đắk Nông về triển khai thực hiện các Đề án về phổ biến, giáo dục pháp luật; hòa giải cơ sở trên địa bàn tỉnh Đắk Nông năm 2022; Kế hoạch số 79/KH-UBND ngày 17/02/2023 về công tác phổ biến, giáo dục pháp luật; hoà giải ở cơ sở; xây dựng cấp xã đạt chuẩn tiếp cận pháp luật năm 2023; Kế hoạch số 185/KH-UBND, ngày 29/3/2023 triển khai Đề án “Tăng cường năng lực tiếp cận pháp luật của người dân trên địa bàn tỉnh Đắk Nông”; ngày 15/01/2024, UBND tỉnh đã ban hành kế hoạch công tác phổ biến, giáo dục pháp luật; hoà giải ở cơ sở; xây dựng cấp xã

⁽³⁾ Theo Báo cáo số 215/BC-KL ngày 17/7/2024 của Chi cục Kiểm lâm về Kết quả rà soát hiện trạng diện tích rừng phá trái pháp luật và giải pháp quản lý sử dụng: năm 2021: 71,6792 ha; năm 2022: 68,3663 ha; năm 2023: 30,1608 ha; năm 2024: 26,6322 ha.

đạt chuẩn tiếp cận pháp luật trên địa bàn tỉnh Đắk Nông năm 2024...

Trên cơ sở đó, các cơ quan, đơn vị, địa phương trong tỉnh, nhất là Sở Tư pháp và Ban Dân tộc tỉnh, đã bám sát kế hoạch triển khai thực hiện nghiêm túc, kịp thời, hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho nhân dân nói chung và đồng bào DTTS di cư tự do nói riêng; giúp đồng bào các dân tộc nâng cao nhận thức, cách ứng xử, biết sống và làm việc theo Hiến pháp, pháp luật.

Thứ hai, kết quả cụ thể về công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật trên địa bàn tỉnh Đắk Nông.

Chỉ tính riêng trong năm 2023, các cấp, ngành, địa phương của tỉnh đã tổ chức thành công, hiệu quả hàng trăm cuộc tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật⁽⁴⁾ cho các tầng lớp nhân dân với những nội dung phong phú.

Nhìn chung, công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho người đồng bào DTTS của đội ngũ báo cáo viên pháp luật tỉnh (trong đó có các báo cáo viên pháp luật là người DTTS) đã thu hút được sự tham gia đông đảo của người đồng bào DTTS, từ đó nâng cao ý thức về pháp luật cho người đồng bào DTTS di cư tự do, góp phần đảm bảo an ninh, trật tự ở địa phương, phát triển kinh tế, ổn định đời sống; phát huy quy chế dân chủ ở cơ sở, đảm bảo dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng; góp phần củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chính quyền địa phương.

Nội dung tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật đã triển khai thực hiện chủ yếu liên quan đến công tác dân tộc và các chính sách dân tộc như chính sách xóa đói, giảm nghèo, định canh, định cư; pháp luật về lao động, việc làm, giáo dục về dân số, kế hoạch hóa gia đình, chăm sóc sức khỏe, bảo vệ môi trường, bảo vệ tài nguyên rừng, phòng chống ma túy, mại dâm, HIV/AIDS....

Việc tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS, nhất là dân di cư tự do được triển khai thực hiện với nhiều hình thức đa dạng, phong phú, phù hợp với đặc điểm, tính chất của đối tượng, như: thông qua việc nêu gương người tốt, việc tốt trong phòng, chống tội phạm, tệ nạn xã hội, chấp hành nghiêm chỉnh pháp luật; tuyên truyền qua mạng xã hội; tổ chức các hội nghị tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật; tổ chức tập huấn nghiệp vụ công tác hòa giải ở cơ sở, tủ sách pháp luật, tổ chức giao lưu, sinh hoạt văn hóa; tổ chức các chiến dịch, đợt cao điểm nhằm hướng đồng bào DTTS tham gia vào các hoạt động giữ gìn an ninh trật tự, an toàn xã hội, phòng, chống tệ nạn xã hội về mại dâm, ma túy, cờ bạc, vượt biên trái phép...

Bên cạnh đó, các cơ quan, đơn vị, địa phương thường xuyên phối hợp, đăng tải, cung

⁽⁴⁾ Theo Báo cáo số 795/BC-UBND ngày 30/11/2023 của UBND tỉnh Đắk Nông, tổng kết công tác tư pháp năm 2023 và phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp công tác năm 2024: Cấp tỉnh: 226 cuộc cho 14.143 người tham dự, cấp phát 12.543 tài liệu; cấp huyện: 206 cuộc với 12.301 lượt người tham dự, cấp phát 38.701 tài liệu; cấp xã: 406 cuộc với 27.695 lượt người tham dự, cấp phát miễn phí 35.729 tài liệu (chưa có tài liệu thống kê riêng về đối tượng TTPBPL là người ĐBBTTS).

cấp những thông tin chính thống, kiến thức pháp luật để nâng cao nhận thức cho mọi người trước những thông tin và luận điệu sai trái, thù địch; vận động nhân dân tích cực tương tác, chia sẻ các thông tin chính thống; đồng thời tích cực tuyên truyền cho đồng bào DTTS không tham gia bình luận, chia sẻ các bài viết, hình ảnh, video clip trên các trang mạng xã hội Facebook, Youtube, Tiktok... có nội dung xuyên tạc, bóp méo sự thật, cổ vũ lối sống phóng túng, coi thường pháp luật; chủ động phòng ngừa, đấu tranh ngăn chặn, phản bác những thông tin và luận điệu sai trái của các thế lực thù địch, phản động.

Thứ ba, công tác kiểm tra, giám sát đối với việc tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật.

Xác định được tầm quan trọng của hoạt động kiểm tra, giám sát đối với công tác quản lý, lãnh đạo nói chung và công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật nói riêng nên lãnh đạo tỉnh đã rất quan tâm, chú trọng và tiến hành thường xuyên. Thông qua kiểm tra để đánh giá được tình hình triển khai hoạt động tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật của các cơ quan, đơn vị, địa phương thực tế đã làm được đến đâu, làm như thế nào so với kế hoạch đặt ra, từ đó kịp thời có những giải pháp điều chỉnh phù hợp. Ví thế, khi kết thúc các hội nghị tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, các cơ quan, đơn vị, địa phương có liên quan luôn chủ động, kịp thời báo cáo với lãnh đạo tỉnh về kết quả thực hiện, trong các báo cáo đã đánh giá những ưu điểm và tồn tại, hạn chế từ đó rút ra bài học kinh nghiệm để hoàn thiện, làm cơ sở thực hiện nhiệm vụ trong thời gian tới được tốt hơn.

Có thể nhận thấy, công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS trong những năm qua trên địa bàn tỉnh đã mang lại những kết quả tích cực. Nhận thức pháp luật của đồng bào DTTS nói chung, dân di cư tự do nói riêng ngày càng được nâng cao, ý thức chấp hành pháp luật ngày càng có nhiều chuyển biến rõ rệt. Qua đó, hình thành ý thức “sống và làm việc theo Hiến pháp, pháp luật”, góp phần củng cố niềm tin của Nhân dân đối với Đảng và Nhà nước - là một trong những yếu tố quan trọng để nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác quản lý nhà nước; góp phần ổn định an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương⁽⁵⁾.

2.2. Một số tồn tại, hạn chế và nguyên nhân

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS di cư tự do trên địa bàn tỉnh Đắk Nông trong thời gian qua cũng đã bộc lộ một số tồn tại, hạn chế nhất định, cụ thể:

Một là, số lượng và chất lượng nguồn nhân lực thực hiện công tác tuyên truyền, phổ

⁽⁵⁾ Theo Báo cáo của Ủy ban MTTQVN tỉnh, lần thứ IV trình tại Đại hội đại biểu Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Đắk Nông lần thứ V, nhiệm kỳ 2024-2029: Tốc độ tăng trưởng kinh tế hàng năm đạt 5,74%; thu nhập bình quân đầu người từ 47,79 triệu đồng (năm 2019) tăng lên 68,02 triệu đồng (cuối năm 2023); thương mại, dịch vụ tăng trưởng khá nhanh; tổng thu ngân sách từ 2.600 tỷ đồng (năm 2019) tăng lên 2.978 tỷ đồng (cuối năm 2023).

biển, giáo dục pháp luật tại vùng DTTS chưa đáp ứng yêu cầu của thực tiễn, đội ngũ báo cáo viên pháp luật biết ngôn ngữ DTTS, nhất là đội ngũ có kỹ năng, nghiệp vụ, hiểu biết về văn hóa, tập quán sinh hoạt của người đồng bào DTTS còn hạn chế.

Hai là, công tác phối hợp của một số cơ quan, đơn vị, địa phương đôi lúc còn thiếu chặt chẽ. Một số cơ quan, đơn vị, địa phương còn chưa quan tâm đúng mức đến công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS di cư tự do nên chưa quyết liệt trong phối hợp và triển khai thực hiện hoặc thực hiện nhưng chưa thực sự sâu sát, chưa huy động được sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị tham gia.

Ba là, chưa có chính sách cụ thể, ưu tiên sử dụng người biết tiếng DTTS, người có uy tín trong cộng đồng dân cư, già làng, trưởng bản, chức sắc, chức việc trong các tôn giáo ở vùng DTTS trong công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật.

Bốn là, sự bất đồng ngôn ngữ với địa phương mà cộng đồng dân cư có nhiều nhóm người DTTS sinh sống, một bộ phận bà con lại không biết tiếng Kinh. Cán bộ trợ giúp pháp luật cũng không nắm bắt hết được ngôn ngữ, phong tục tập quán của từng nhóm người DTTS sinh sống trên địa bàn tỉnh. Điều đó đã làm cho bà con e dè khi tham gia các buổi sinh hoạt pháp luật.

Năm là, nội dung tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật vẫn chưa sát với nhu cầu của người đồng bào DTTS, nhất là ở một số nơi vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới; chưa nhân rộng được hình thức tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật có hiệu ứng lan tỏa mạnh để phát huy vai trò chủ động tìm hiểu pháp luật của Nhân dân.

Qua các hoạt động khảo sát đánh giá nhận thức pháp luật và nhu cầu pháp luật của nhóm yếu thế do Bộ Tư pháp phối hợp với Chương trình phát triển của Liên Hiệp quốc (UNDP) thực hiện trong năm 2020 cho thấy, tỷ lệ nhận thức một số vấn đề pháp luật liên quan đến các quyền cơ bản của người DTTS vẫn còn hạn chế. Ví dụ, về vấn đề xác định tuổi trẻ em, tỷ lệ nhận thức đúng trên địa bàn tỉnh Đắk Nông khảo sát chỉ đạt tỷ lệ khá khiêm tốn là 22,8%; vấn đề quyền được học hết lớp 5 (bậc tiểu học) không mất tiền lại chưa được nhận thức rõ trong cộng đồng người đồng bào DTTS, qua khảo sát cho thấy chỉ có 16,8% người được khảo sát trả lời đúng vấn đề này⁽⁶⁾... Điều đó cho thấy, một bộ phận người đồng bào DTTS vẫn chưa nắm được các quy định pháp luật liên quan tới quyền, lợi ích hợp pháp của mình. Người đồng bào DTTS có nhu cầu riêng trong việc tìm hiểu các lĩnh vực pháp luật liên quan đến những vấn đề họ quan tâm, tập trung chủ yếu vào 06 nhóm lĩnh vực bao gồm: hỗ trợ, ưu đãi hộ nghèo; chính sách ưu đãi về y tế; chính sách về giáo dục; bình đẳng nam, nữ; hỗ trợ nạn nhân bạo lực gia đình và trợ giúp pháp lý. Do đó, nhu cầu cần được tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật của người đồng bào DTTS trên địa bàn tỉnh Đắk Nông là rất lớn, đặc biệt là trong giai đoạn hiện nay.

⁽⁶⁾ Theo Báo cáo đánh giá nhận thức pháp luật và nhu cầu pháp luật của các nhóm yếu thế, Bộ Tư pháp, UNDP, tháng 8/2020.

3. Một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào dân tộc thiểu số di cư tự do trên địa bàn tỉnh Đắk Nông trong thời gian tới

Từ tình hình trên, việc tăng cường và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến và giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS di cư tự do đến tỉnh Đắk Nông là một nhiệm vụ hết sức quan trọng đối với đời sống của đồng bào DTTS di cư tự do và sự ổn định về an ninh, trật tự, phát triển văn hóa xã hội, bảo vệ môi trường, sinh thái... trên địa bàn tỉnh.

Nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến và giáo dục pháp luật với đối tượng đặc thù là người đồng bào DTTS di cư tự do trên địa bàn tỉnh Đắk Nông cần tập trung vào các giải pháp cơ bản như sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng, hệ thống chính trị và Nhân dân về vị trí, tầm quan trọng của công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS di cư tự do, góp phần đảm bảo an ninh trật tự, an toàn xã hội và phát triển kinh tế địa phương.

Tiếp tục nghiên cứu, học tập, quán triệt quan điểm, chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước ta về dân tộc, chính sách dân tộc và đại đoàn kết dân tộc; về vị trí, tầm quan trọng của công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS trong giai đoạn mới; tạo chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức, trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng và hệ thống chính trị, của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức; cán bộ, chiến sĩ lực lượng vũ trang và Nhân dân nhằm củng cố và bảo đảm sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc trong sự nghiệp đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Tăng cường nắm bắt tâm tư, nguyện vọng, chân thành lắng nghe ý kiến đóng góp, kịp thời giải quyết những tâm tư, nguyện vọng hợp pháp, chính đáng của đồng bào dân tộc và Nhân dân để tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, góp phần bảo đảm quốc phòng, an ninh, đối ngoại của địa phương.

Thứ hai, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức trực tiếp tham gia công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật các cấp, nhất là ở cấp xã.

Trong thời gian qua, đội ngũ cán bộ, quản lý công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, báo cáo viên pháp luật, tuyên truyền viên pháp luật thường xuyên được củng cố, kiện toàn (đã kiện toàn Hội đồng phối hợp phổ biến, giáo dục pháp luật⁽⁷⁾) và nâng cao chất lượng hoạt động theo quy định của Luật phổ biến, giáo dục pháp luật và Thông tư số 10/2016/TT-BTP ngày 22/7/2016 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp quy định về báo cáo viên pháp luật, tuyên truyền viên pháp luật⁽⁸⁾. Tuy nhiên, vì những lý do khác nhau nên

⁽⁷⁾ Quyết định số 1719/QĐ-UBND ngày 15/10/2021 về việc kiện toàn Hội đồng phối hợp phổ biến, giáo dục pháp luật tỉnh Đắk Nông.

⁽⁸⁾ Theo Báo cáo số 795/BC-UBND ngày 30/11/2023 của UBND tỉnh Đắk Nông, tổng kết công tác tư pháp năm 2023 và phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp công tác năm 2024: Toàn tỉnh Đắk Nông có 84 báo cáo viên pháp luật cấp tỉnh, 181

trên thực tế đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức vẫn chưa phát huy hết vai trò, trách nhiệm trong công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật nên kết quả chưa đáp ứng kỳ vọng và mục tiêu đặt ra.

Các biện pháp cụ thể như: thường xuyên bồi dưỡng nâng cao kiến thức về đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước cho cán bộ, công chức và người làm công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, nhất là liên quan công tác dân tộc và các chính sách dân tộc; mở các lớp đào tạo, bồi dưỡng tiếng của đồng bào DTTS di cư cho đội ngũ cán bộ làm công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật; trong việc bố trí, sử dụng cán bộ cần lựa chọn những người có năng lực, tâm huyết, trách nhiệm, đảm bảo đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ...

Thứ ba, tiếp tục đổi mới nội dung, hình thức và phương pháp tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật phù hợp với đối tượng người đồng bào DTTS di cư tự do đến Đắk Nông.

Đối với nội dung: tiếp tục tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS về các chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước liên quan về dân tộc, chính sách dân tộc (như: chính sách xoá đói, giảm nghèo; chính sách định canh, định cư; chính sách phát triển bền vững, chính sách về giáo dục và y tế, về tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống, về bình đẳng giới...). Đồng thời, cần tăng cường triển khai một số văn bản luật liên quan (như: Hiến pháp 2013, Luật Cư trú, Luật Biên giới quốc gia, Luật Bảo vệ môi trường, Luật Bảo vệ và phát triển rừng...).

Đối với hình thức: tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật đòi hỏi phải đa dạng, phong phú, sinh động, hấp dẫn và lôi cuốn đối với người đồng bào DTTS. Phát huy hiệu quả các phương tiện truyền thông đại chúng, các loại hình văn hoá, nghệ thuật. Kết hợp chặt chẽ giữa tuyên truyền, giáo dục với tuyên truyền về đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, thành tựu về thực hiện chính sách dân tộc. Ngoài ra, có thể lồng ghép tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật vào các dịp sinh hoạt tập trung, sinh hoạt thôn, buôn, bon, thông qua những người có uy tín trong cộng đồng cũng như thông qua các cán bộ tuyên truyền viên pháp luật trực tiếp vào các điểm dân cư, cụm dân cư nơi có đông người đồng bào DTTS di cư tự do, theo phương châm “bốn cùng” với nhân dân là “cùng ăn, cùng ở, cùng làm, cùng chung tiếng nói với đồng bào DTTS”, để có thể “gần dân, hiểu dân, giúp dân, học dân”...

Đối với phương pháp: tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho người đồng bào DTTS phải đảm bảo yêu cầu đơn giản, dễ hiểu, dễ tiếp cận, dễ nhớ, phù hợp với tâm lý và nét văn hóa, truyền thống của người đồng bào DTTS.

Thứ tư, tăng cường hỗ trợ kinh phí, cơ sở vật chất và trang thiết bị cho hoạt động tuyên

truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào dân tộc thiểu số di cư tự do.

Công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS nói chung đã khó khăn, phức tạp thì việc phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS di cư tự do nói riêng còn gian nan gấp nhiều lần. Với tính chất nhiệm vụ là phải thường xuyên đi vào cơ sở, xuống các cụm dân cư xa xôi, hẻo lánh - cơ sở hạ tầng, phương tiện đi lại khó khăn thì việc hỗ trợ thêm kinh phí, cơ sở vật chất và trang thiết bị cho đội ngũ tuyên truyền viên là quan trọng. Tất yếu để đáp ứng các yêu cầu của nhiệm vụ và cũng là nguồn khích lệ, động viên, thúc đẩy đội ngũ tuyên truyền viên hoạt động hiệu quả hơn.

Đồng thời, có chính sách ưu tiên sử dụng đội ngũ người biết tiếng dân tộc thiểu số, người có uy tín trong cộng đồng dân cư, già làng, trưởng bản, chức sắc, chức việc trong các tôn giáo ở vùng dân tộc thiểu số tham gia tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật.

4. Kết luận

Có thể thấy, công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS di cư tự do trên địa bàn tỉnh Đắk Nông nằm trong các chương trình, kế hoạch phổ biến, giáo dục pháp luật nói chung và cho đồng bào DTTS nói riêng. Song với những đặc điểm riêng biệt của đối tượng, cần thiết phải có sự quan tâm và đầu tư của các cấp, các ngành và cả hệ thống chính trị, đặc biệt là các cơ quan hữu quan trên địa bàn tỉnh. Văn kiện Đại hội XIII của Đảng đã xác định: “*Đoàn kết các dân tộc có vị trí chiến lược trong sự nghiệp cách mạng của nước ta. Tiếp tục hoàn thiện các cơ chế, chính sách, tạo chuyển biến rõ rệt trong phát triển kinh tế, văn hoá, xã hội vùng dân tộc thiểu số*” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, t.1, tr.170). Vì vậy, các cấp ủy đảng, chính quyền địa phương cần phát huy tối đa vai trò lãnh đạo, quản lý đối với công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật trong thời gian tới, bảo đảm cho công tác này ngày càng đi vào chiều sâu, thực chất, hiệu quả. Đây là nhân tố chính trong việc nâng cao ý thức pháp luật của toàn dân và đóng góp xứng đáng vào công cuộc phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh; xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam, của nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân một cách thực chất, hiệu quả.

Tài liệu tham khảo

Ban Dân tộc tỉnh Đắk Nông (2024). *Báo cáo Tổng kết công tác chuyên môn năm 2023 và phương hướng nhiệm vụ năm 2024 của Ban Dân tộc tỉnh Đắk Nông, ngày 18/01/2024.*

Bộ Tư pháp và UNDP (2020). *Báo cáo đánh giá nhận thức pháp luật và nhu cầu pháp luật của các nhóm yếu thế.*

Chi cục Phát triển nông thôn tỉnh Đắk Nông (2024). *Báo cáo số 144/BC-PTNT ngày 19 tháng 9 năm 2024 của Chi cục Phát triển Nông thôn tỉnh Đắk Nông về tình hình kinh tế - xã hội 9 tháng đầu năm và phương hướng, nhiệm vụ 3 tháng cuối năm 2024.*

Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII (tập 1).*

- Hà Nội: Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.
- Quốc hội (2003). *Nghị quyết số 22/2003/QH11 ban hành ngày 26 tháng 11 năm 2003 của Quốc hội trên cơ sở tách một phần diện tích và dân số của tỉnh Đắk Lắk.*
- Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Đắk Nông (2024). *Báo cáo về kết quả rà soát hiện trạng diện tích rừng phá trái pháp luật và giải pháp quản lý sử dụng.*
- Ủy ban nhân dân tỉnh Đắk Nông (2021). *Quyết định số 1719/QĐ-UBND ngày 15/10/2021 về việc kiện toàn Hội đồng phối hợp phổ biến, giáo dục pháp luật tỉnh Đắk Nông.*
- Ủy ban nhân dân tỉnh Đắk Nông (2023). *Báo cáo về công tác theo dõi tình hình thi hành pháp luật về “trợ giúp pháp lý cho người DTTS cư trú ở vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn.*
- Ủy ban nhân dân tỉnh Đắk Nông (2024). *Quyết định số 22/QĐ-UBND ngày 09/01/2024 về việc phê duyệt kết quả rà soát hộ nghèo, cận nghèo năm 2023 theo chuẩn nghèo tiếp cận đa chiều áp dụng giai đoạn 2021-2025.*

